

Dissimilis

NR. 2 / DESEMBER 2022 ET MAGASIN UTGITT AV DISSIMILIS NORGE

Dissimilis – 40 år i lydbildet **side 4**

Sjiraffen klimafestival **side 10**

Dissimilisdagen **side 12**

**JUL MED
DISSIMILIS**

SIDE 22

dissimilis

Dissimilis nasjonale kompetansesenter

På Emma Hjorth i Bærum tilbyr Dissimilis nasjonale kompetansesenter tilrettelagte aktiviteter innen musikk, dans og teater til mennesker med utviklingshemming og andre funksjonsnedsettelser. Vi har en tredelt virksomhet, som består av utvikling og formidling av kompetanse, tilrettelagt undervisning og arrangering av forestillinger og konserter. I tillegg har vi aktivitetstilbud for barn i førskolealder og deres familier, for barn og familier med minoritetsbakgrunn og arrangerer en rekke sosiale og miljøskapende tiltak.

Regionalt aktivitetstilbud

- Band
- Kor og sanggrupper
- Musikk- og helsegrupper
- Teatergrupper
- Dans- og bevegelsesgrupper
- Individuell undervisning
- «Musikk mellom liten og stor»
- Seniortilbudet «På Grensen til Allsang»
- «Musikk for Alle» flere steder i regionen
- «Musikk i livets begynnelse»

Kompetanseformidling – og erfaringsutveksling

Dissimilis nasjonale kompetansesenter har over 35 års fartstid med tilrettelagt kunstnerisk aktivitet, og bidrar gjerne med formidling av kompetanse og utveksling av erfaring.

- Kurs- og workshops
- Praksis – og studiebesøk
- Veiledning ved oppstart av tilbud
- Inspirasjonsforedrag
- Undervisnings- og fagmateriell

Konserter, forestillinger og arrangementer

Kompetansesenteret er med på å tilrettelegge for alles deltakelse i det kulturelle landskap, både som publikum og som kulturelt skapende. Våre arrangementer, forestillinger og konserter er viktige bidrag til anerkjennelse av ulike og spennende stemmer på det kulturelle samfunnsområdet.

Velkommen til oss!

Kontakt: Epost: post@dissimilis.no • Tlf: 67 17 48 80
www.dissimilis.no • Facebook: [facebook.no/dissimilisgleden](https://www.facebook.com/dissimilisgleden)

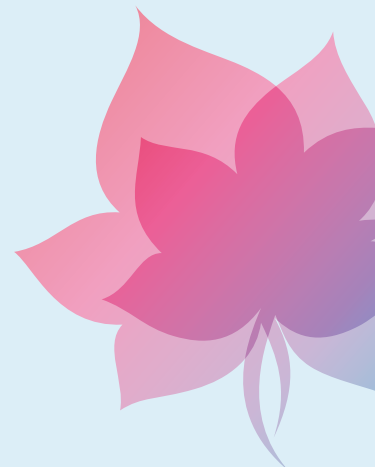

Dissimilis - 40 år i Lydbildet	4
Sjiraffen Klimafestival	10
Dissimilisdagen	12
Dissimilis world	14
Faghjørnet	18
Støtteordninger	21
Jul med Dissimilis	22
Julekonserter i Dissimilis Norge	24
Nye medlemmer, Sola kommune	26
Nye medlemmer, Brazz Banden	27

BENJAMIN ZAHL BERGEM
Generalsekretær

2022 har vært et innholdsrikt og stort år der mye har skjedd i Dissimilis. Vi har feiret at det er 40 år siden historien om Dissimilis startet, noe som har blitt markert på flere måter, men størst av alt var jubileumsforestillingen i Den Norske Opera og Ballett.

Dissimilisfestivalen var i år endelig tilbake igjen, og vi har markert frivillighetens år med 14 arrangementer rundt om i landet. Det har aldri før blitt delt ut så mye midler til Dissimilis Norge sine medlemslag, noe som har ført til økt aktivitet og mange fine arrangementer og prosjekter.

Det er veldig gledelig å se hvor mye som skjer rundt om i landet og at våre medlemsgrupper overlevde to år med nedstengingen og har kommet tilbake sterkere enn noen gang. Det blir gjort utrolig mye bra i vårt langstrakte land og vi har mange kreative, flinke mennesker og artister som setter i gang ambisiøse prosjekter.

40 år har gått siden oppstarten av Dissimilis, og vi har i år brukt mye tid på å mimre og hylle alle de som banet vei. Det er viktig å huske historien vår og hvorfor den positive synliggjøringen i samfunnet som Dissimilis har stått for er såpass viktig. Når det er sagt må vi nå se fremover og utvikle organisasjonen videre slik at enda flere i Norge og resten av verden kan få muligheten til å drive med kulturaktiviteter. Dissimilis, med våre medlemsgrupper, må være synlige på store og små arenaer, både i lokalmiljøet, samt på et nasjonalt nivå. På den måten gjør vi vår del for å inkludere målgruppen vi arbeider for i samfunnet, samt bryte ned fordommer og negative holdninger som måtte finnes.

Jeg gleder meg til fortsettelsen sammen med alle våre medlemmer og ser frem til et nytt år med nye muligheter.

God jul og godt nyttår til alle medlemmer og støttespillere i Dissimilis Norge!

Kolofon

Utgiver Dissimilis Norge
Telefon: 67 17 48 80
e-post: post@dissimilis.no
www.dissimilis.no
Besøks- og postadresse:
Emma Hjorths vei 50,
1336 Sandvika

Generalsekretær:
Benjamin Zahl Bergem
E-post: Benjamin@dissimilis.no
Tlf. 98 80 13 15

Redaktør:
Benjamin Zahl Bergem

Redaksjonskomité: Silje Ask,
Hilde Gulbrandsen og
Sunniva Molvær Ihlhaug

Annonser: Dissimilis Salg ANS
v/Jostein Værnes
Telefon: 22 09 69 22 / 993 52 346
E-post: jostein@media-team.no

Design: Vibeke Marnburg
vibeke.marnburg@itera.com

Forsidefoto: Thomas Torheim

Opplag: 2000

Trykk: Merkur Grafisk AS

Dissimilis

– 40 år i lydbildet

Den 23. og 24. november inntok Dissimilis scenen på Den Norske Opera og Ballett for fjerde gang. Det spesielle denne gangen var feiringen av at det har gått 40 år siden Dissimilis sitt første band, Blostoppbandet, ble grunnlagt. Blostoppbandet var starten på en folkebevegelse som hadde ringvirkninger langt utover våre landegrenser.

Tekst: **BENJAMIN ZAHL BERGEM** Foto: **TORBJØRN HUSEVÅG OG THOMAS TORHEIM**

De fleste med kjennskap til Dissimilis har nok på et eller annet tidspunkt hørt navnet Kai Zahl. Som grunnlegger av Dissimilis satte Kai i gang en bevegelse som skulle strekke seg langt utover Norges grenser og berøre ti-tusener av mennesker over hele verden. Det hele startet med at hans sønn med utviklingshemming, Børge, hadde et sterkt ønske om å spille i band som sin far. Med en motivasjon som bare kan finnes i en foreldres opplevelse av urett ovenfor sitt barn, startet Kai det som skulle bli et banebrytende arbeid som 40 år senere ble hyllet i Den Norske Opera og Ballett. På veien hadde han mange med seg på laget som hjalp til, det var blant annet politikere, frivillige og foreldre som så viktigheten og ikke minst innvirkningen Dissimilis har hatt for den enkelte elev, men også den store verdien for samfunnet.

Selv om vi i dag har kommet langt med rettigheter og holdninger overfor målgruppen er det fortsatt en lang vei å gå før vi har et så inkluderende og åpent samfunn som vi bør våge å strekke oss mot. Dissimilis sitt arbeid er langt fra over og vår viktigste jobb ligger foran oss.

I OPERAEN FOR FJERDE GANG!

Det ble en stor suksess i operaen med to utsolgte kvelder og mange fornøyde Dissimilisartister, stolte foreldre og så klart et publikum som fikk oppleve den magiske stemning man får på en Dissimilisforestilling. Med både gamle slagere fra tidligere forestillinger, samt ny populærmusikk og rap, fikk man

kjenne på et bredt spekter av følelser. Alt fra latter, tårer, glede og ikke minst overraskelsen av å oppdage hvor mange dyktige artister som er med i Dissimilis. Takk til alle som har bidratt i produksjonen, som gjorde dette til to veldig spesielle og minnerike kvelder, og ikke minst takk til alle som kom for å feire Dissimilis, og våre 40 år i lydbildet.

”

Det ble en stor
suksess i operaen
med to utsolgte
kvelder og magisk
Dissimilis-
stemning!

FORESTILLING I DEN NORSKE OPERA OG BALLETT

”
Glimt fra
forestillingen
40 år
i lydbildet

Institutt for vernepleie ved UiT Harstad har følgende studietilbud:

STUDIETILBUD HØSTEN 2023
Bachelor i vernepleie, heltid i Harstad
Søknadsfrist: 1. mars/15. april 2023

Master i velferdsendring
samlingsbasert i Harstad
Søknadsfrist: 1. mars 2023

STUDIETILBUD VÅREN 2024
Bachelor i vernepleie, deltid Alta
Søknadsfrist: 16. oktober 2023

Mer info: uit.no
E-post: studie-hf-ivp@hjelp.uit.no

*Riktig god jul til Dissimilis
og alle deres fans!*

UiT Norges arktiske universitet
Postboks 1063, 9480 Harstad
Telefon: 776 44 000

 UiT Norges arktiske universitet

Vi tar vare på tennene dine!

Sandvika
TANNKLINIKK

67 54 09 39

www.tannklinikken.com • postkasse@tannklinikken.com

Du finner oss i 2. etasje over DNB, inngang ved minibank

Lyst til å prøve noen kunstprosjekter?

Vi starter opp **pop up kunstworkshops** i samarbeid med Dissimilis – prosjekter er gøy og utforskende, ingen forkunnskap eller erfaring er påkrevd.

Disse starter opp mot slutten av januar 2023, og er et ledd i oppsett av **Atelier Blekksprut**, et kunstnerisk tilbud for folk med funksjonsutfordringer.

For mer informasjon, ta gjerne kontakt med prosjektleder Emma Davis emma@apent-verksted.com

Sjiraffens første klimafestival i havn!

Den 29. oktober ble Sjiraffens første klimafestival gjennomført på kultursenteret Isak i Trondheim.

Tekst: **BENJAMIN ZAHL BERGEM** Foto: **SJIRAFFEN KULTURSENTER**

Med midler fra Stiftelsen Dam gjennom Dissimilis Norge har aktørstyret i Sjiraffen kultursenter satt i gang et ambisiøst klimaprojekt som skal strekke seg over tre år. Det er satt sammen en miljøgruppe som hvert år skal jobbe med en ny tematik.

Det første året har handlet om havet, og om hvordan vi bedre kan ta vare på det. På årets festival fikk man se resultatene fra første prosjektår gjennom teater, konsert, filmer og utstilling. Det ble

en vellykket festival med godt oppmøte fra publikum som fikk se et grundig og godt arbeid fra miljøgruppen, blant annet gjennom en mini-dokumentar som viste turen de hadde til Mausund Feltstasjon der de plukket søppel på småøyer langs kysten.

Hvert år vil det bli et nytt tema med forskjellige miljøområder, og et av målene er naturlig nok å spre klima- og miljøengasjement blant målgruppen.

Prosjektgruppen vil selv ta del i un-

dersøkelser, være advokater for miljøet i sine grupper på Sjiraffen, samt forme ulike grupper som vil fokusere på ulike miljøområder og presentere funnene for hverandre.

Det har vært et veldig spennende og inspirerende første prosjektår og vi gleder oss til å se hvordan gruppen skal presentere neste års funn, da tematikken er regnskogen.

INFO

- 2022: Tema: Miljøet i havet, etter FNs bærekraftsmål 14.
- 2023: Tema: Regnskogen, og bærekraftsmål 15.
- 2024: Tema: Europeisk flora og fauna, bærekraftsmål 15.

Dissimilisdagen i frivillighetens år

Tekst og foto: **BENJAMIN ZAHL BERGEM**

I 2022 har frivillige organisasjoner i hele landet markert Frivillighetens år på ulike måter. Alle organisasjoner og foreninger har hatt muligheten til å velge sin dag for å være med å feire «VÅR DAG!» i frivillighetens år.

Den 24. september var Dissimilis sin dag, og den ble feiret på 14 forskjellige steder i landet. Selv om dette var vår offisielle dato var det markeringer uken i forveien og i etterkant, samt et par utover høsten. Frivilligheten er en viktig del av Dissimilis Norge og er avgjørende for mange av tilbudene som blir gitt. Takk til alle frivillige som gjør en fantastisk innsats i hele landet!

Det ble markering på Belleville på Cosmopolite scene i Oslo, der flere band og artister fra Dissimilis nasjonale kompetansesenter opptrådte, samt gjengen fra Fredagsklubben på Sagene i Oslo.

Dagen ble markert på ulike måter og inneholdt så klart mange konserter, men også festivaler, turer og andre aktiviteter.

En stor takk til Stiftelsen Dam som gjennom Dissimilis Norge støttet disse prosjektene med 250.000 kr.

DISSIMILISDAGEN BLE MARKERT I:

- Sarpsborg	- Trondheim
- Sandefjord	- Stjørdal
- Drammen	- Bømlo
- Bergen	- Modum
- Nesodden	- Lillehammer
- Oslo	- Valdres
- Geilo	- Sandnes

Proffene

MEGA-BANDET

The handyband

FRIVILLIGHETENS ÅR 2022

VÅR DAG: MUSIKK FOR ALLE!

The Jokers

Kom og syng koret

Kultura Festivalen

Blues Factory

Sing Song Singers

Glade Hudik Teatern

–En reise fra Hudiksvall til alle Sveriges hjerter

Dissimilis har i alle år jobbet for inkludering og for å motbevise fordommer mot mennesker med funksjonsnedsettelse. Tilsvarende organisasjoner jobber for mange av de samme målene som Dissimilis. Dette vil vi gjerne vise fram, siden vi heier på dem med stort engasjement.

Tekst: **CHRISTIAN GATHE/ GLADE HUDIK** Foto: **GLADE HUDIK HJEMMESIDE**

I Sverige finnes det en organisasjon som heter Glade Hudik Teatern. De gjør et formidabelt arbeid, både i det kulturelle landskapet, men også på et samfunnsplan. Historien til Glade Hudik begynte i 1996, da Pär Johansson fikk jobb som daglig leder på det kommunale dagsenteret i Hudiksvall. Da han så hvordan menneskene med funksjonsnedsettelse ble sendt på kurs for å lære seg å knyte skoene sine, blir han frustrert. Han så mer potensiale i denne gruppen mennesker enn som så. «Hvorfor lære noe som så mange kan fra før, istedenfor å utvikle talentene de har inni seg?» Spurte Pär seg. Han etablerer et teatertilbud for brukergruppen, og dermed var Glade Hudik Teatern Showkola et faktum.

Glade Hudik jobber med teaterkunst, og da deres første forestilling «Tomtar på rymmen» ble satt opp i 1996, ble den sett av 400 personer. I 1998, etter ytterligere to produksjoner, hadde teateret satt seg i respekt hos det lokale publikumet, og de begynte å sette i gang større og mer profesjonelle oppsetninger. I 1999 kom gjenombruddet «Indianer i djungeln,» hvor de samarbeidet med Folkteatern Gävleborg.

EN OPPADGÅENDE SPIRAL

Etter dette ble det som en oppadgående spiral: det ble flere og flere forestillinger og publikumet ble større og større. I 2003 ble det satt opp en festforestilling som het «Det beste ur Glada Hudik-teatern,» og denne ble sett av hele 8500 per-

soner. I 2010 fikk Glade Hudik laget en dokumentarserie, «Elvis i Glada Hudik,» som ble sendt på nasjonal TV. Det samme året sto også Glade Hudik for pauseunderholdningen i Melodi Grand Prix, hvor de fremførte låten «Sverige». Denne låten ble senere også gitt ut som en singel.

Våren 2014 var det premiere på en moderne tolkning av Trollmannen fra Oz, med spialskevret musikk av Salem Al Fakir og Pontus de Wolfe. Forestillingen var den største satsningen til da, og ble sett av over 100 000 personer i hele landet. I oktober og november i år turnerte Glade Hudik i åtte svenske byer med den aktuelle dokumentarfilmen «Catwalk live». Flere av Glade Hudiks skuespillere gjorde også suksess da de inntok cat-

Våren 2014 var det premiere på en moderne tolkning av Trollmannen fra Oz, med spesialskrevet musikk av Salem Al Fakir og Pontus de Wolfe.

walken under Fashion week i New York i 2019. I den sammenheng lagde de også en dokumentarfilm som er blitt sett av over en million mennesker, både nasjonalt og internasjonalt.

«TILSAMMANS»

I tillegg til teaterproduksjoner jobber de samfunnsrettet for å forebygge fordommer. De har startet prosjektet «Tilsammans,» som er et prosjekt hvor det tilrettelegges for at elever med og uten funksjonsnedsettelse skal følge hverandre i skolen over tre år. I løpet av disse årene skal elevene jobbe med teater og musikk, og deretter turnere sammen, med forestillinger rundt om i Sverige. Det siste året underviser de andre studenter om hvordan reisen deres har vært, for å inspirere og synliggjøre muligheter mange ikke trodde var mulig.

Dette prosjektet var en reaksjon på at funksjonsfriske og mennesker med funksjonsnedsettelse ikke gjorde ting sammen i skolen. De var ikke på de samme sosiale arenaene, hverken på fritiden eller på skolen, og det skapte et usosialt skille som bidro til fordommer og ensomhet. Det vellykkede prosjektet blir også dokumentert for tiden, og etter hvert vil dette kunne ut i en dokumentar. Daglig leder Pär Johansson sier: «Målet for prosjektet «Tilsammans» er å bli en modell som viser hvordan man kan ta initiativ, våge å utfordre usosiale normer, trække over grenser og fremme forandring.»

Kilde: <https://gladahudikteatern.se/>

I oktober og november i år turnerte Glade Hudik i åtte svenske byer med den aktuelle dokumentarfilmen «Catwalk live».

FOTO: THOMAS TORHEIM

ET MEDLEMSKAP MED MULIGHETER

Dissimilis har skapt uforglemmelige øyeblikk i over 35 år.

Bli medlem og bidra til å skape flere av disse øyeblikkene i fremtiden.

I Dissimilis er det nok å bare være seg selv. Her skal vi dyrke enkeltindividene, tilrettelegge for vekst og utvikling, og møtes i det kreative rom.

Dissimilis jobber for å synliggjøre mennesker med utviklingshemming i det kulturelle landskap, og ivareta deres rettigheter til et aktivt kulturliv. Gjennom kreative aktiviteter opplever våre elever mestring, glede, utvikling, sosialisering, noe som igjen bidrar til økt livskvalitet.

Velkommen som medlem!

Medlemsfordeler:

- Vi betaler Tono-avgift som dekker alle våre medlemmer
- Tilgang på midler i Norsk Musikkråd
- Voksenopplærings- og tilretteleggingsmidler
- Søk Dissimilis Norges kulturstipend
- Prosjektmidler gjennom ExtraStiftelsen
- Tilgang på Frifondmidler i Norsk Musikkråd
- Stort nettverk nasjonalt og internasjonalt
- Medlemsblad 4 ganger i året
- Stor årlig festival i Oslo
- Hjelp til konsertarrangering

- Merkevarer og promotering
- Kompetanseheving og kursing

Kurs:

Som medlem får man tilgang på kurs fra Dissimilis Nasjonale Kompetansesenter innen:

- Fargenotasjon
- Musikk- og Helsearbeid
- Enkelt samspill – musikalsk samvær
- Band
- Dans
- Kor og vokal
- Barnegruppe

Dissimilis Norge er en paraplyorganisasjon som ble dannet i 1992 med det mål å ivareta interessene og de spesielle behovene til Dissimilisgrupper over hele landet.

**Kontakt: Epost: post@dissimilis.no / Tlf: 67 17 48 80
www.dissimilis.no/Facebook.no/Dissimilisgleden**

 Fred. Olsen & Co.

RING
STEINSPRUTT
TELEFONEN
09009

eller send «BILGLASS» til 2233

Steinsprutskade ordnes

EFFEKTIVT og
KOSTNADSFRI for deg*,
uansett bilmerke og modell. Venter du
til ruta sprekker, må du betale egenandel.

...og du:

trenger du bil mens du venter,
får du låne en av oss!

*v/kasko eller delkasko

 BILGLASS
www.bilglass.no

Skriv inn adresse

Værtshuset Bærums Verk

Vertshusveien 10, Postboks 70, 1353 Bærums Verk

Tlf: 67 800 200 - fax: 67 800 201

epost: ulla@vaertshusetbaerum.no - www.vaertshusetbaerum.no

 STENA
RECYCLING

BILPARTNER

TLF: 22 91 85 80

AVANT ØKONOMI AS

Eksempel på tilrettelagt musikkteknologi fra SKUG-senteret.

Å SPILLE MED ØYNENE

Ikke alle kan spille instrumenter med hendene. Noen ganger må man tenke helt nytt for å spille musikk, og det er nettopp det SKUG-senteret i Tromsø har gjort i snart 20 år. Her har de spesialkompetanse på tilpasset musikkteknologi, og de underviser og veileder i hvordan man blant annet kan spille med øynene ved hjelp av en øyestyrringsmaskin. I november debuterte Dissimilis' egen Nicolai Ruud med et stykke for øyestyrring på Den Norske Opera og Ballett, og brøt med dette barrierer og fordommer om hvordan en musiker kan utøve musikk fra en stor scene.

Tekst: **SUNNIVA MOLVÆR IHLHAUG** Foto: **SKUG-SENTERET**

I Dissimilis har vi en visjon om å flytte tanken om hva som er umulig, og denne tanken framstår også som en drivkraft for SKUG-senteret i Tromsø. Ressurssenteret er nemlig Norges fremste på musikkteknologisk tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Ved å ta i bruk en kombinasjon av datateknologi, tilgjengelighetsteknologi og musikk-

teknologi, er det ingen grenser for hvem som kan utøve musikk. – Målet vårt er at alle som kommer hit skal ha muligheten til å spille selv, forteller Elin Skogdal ved SKUG-senteret. – Hvis vi ikke har et instrument som eleven klarer å spille på, så må vi utvikle det instrumentet.

FRA BRYTERE TIL ØYESTYRING

Lærerne ved SKUG-senteret har lang erfaring med musikkteknologisk tilrettelegging, og det hele startet da noen elever ved musikklinja på Kongsbakken videregående ønsket å komponere musikk. Elevene hadde cerebral parese og trengte fysisk tilrettelegging for å spille og komponere. Da startet de med å bruke bryte-

re, altså store knapper, som elevene klarer å trykke på. Lærerne kom etter hvert i kontakt med britiske Tim Anderson, som hadde laget en programvare hvor man kunne spille og komponere musikk ved hjelp av brytere.

– Etter hvert fikk vi noen elever ved kulturskolen som ikke klarte å bevege seg i det hele tatt, forteller Elin Skogdal, – og da ble nødvendig å utvikle nye metoder. De prøvde å ta i bruk øyestyring i Tim Andersons programvare, men måtte etter hvert lage noe enklere og mer fleksibelt. Dette har ført til mange års samarbeid mellom SKUG og Anderson, og arbeidet har blant annet resultert i programvaren E-musikk. Programmet inneholder et bibliotek med cirka 170 sanger fra ulike sjangre, og man kan i tillegg komponere ved hjelp av komponeringsmaler. Man kan også utforske instrumenter, skalaer og spille med standard notasjon, og på den måten kan man være med å spille sammen med andre i en gruppe.

ØYESTYRING SOM KOMMUNIKASJONSFORM

De som spiller musikk ved hjelp av øynene ser på en dataskjerm mens en sensor plukker opp øynenes bevegelser. Sensoren er gjerne festet som en list under

skjermen. På denne måten vil øynene fungere som "musepekeren" på en vanlig datamaskin, og der øynene ser bestemmer hvilke knapper som skal trykkes på. Dersom musikkutøveren skal fremføre en innspilt sang, kan sangen være delt opp i fraser som representeres av en firkant eller et symbol på skjermen. Utøveren ser på symbolet, og trigger dermed frasen som skal spilles. Det samme kan gjøres med enkelttoner eller lyder.

Skogdal forteller at noen av elevene ved SKUG-senteret allerede har erfaring med å bruke øyestyringsmaskiner, og mange har brukt dette som deres kommunikasjonsverktøy tidligere. Andre elever får prøve øyestyring for første gang ved SKUG.

– Når en elev skal prøve å spille musikk med øynene for første gang, er det viktig at han eller hun føler at de har suksess helt fra begynnelsen. Det kan ikke være for vanskelig, og elevens mestringsfølelse er viktig for å skape motivasjon for å fortsette å spille, sier Skogdal. Hun forteller videre at det er mulig å gjøre individuelle tilpasninger gjennom programmet e-musikk, slik at vanskelighetsgraden styres etter elevens behov. Etter hvert vil de fleste musikkutøvere få bedre kontroll, og oppgavene kan bli mer avanserte.

Hun forteller også at det kan oppleves som så motiverende å spille musikk gjennom øyestyring, at noen begynner å bruke øyestyring som fast kommunikasjonsmetode etter å ha fått "øvd" seg gjennom musikkutøvelsen. Noen har kanskje tidligere prøvd denne kommunikasjonsformen uten å få det helt til, men kan deretter oppleve at de likevel får det til i musikktime.

TÅLMODIGHET

For å få spilt med øynene kreves det presisjon og tålmodighet: Det kan være vanskelig å få stilt inn skjermen slik at den er perfekt for den som skal spille. Hvordan man sitter og beveger seg varierer, og å få riktig vinkel på skjerm og sensor kan ha stor innvirkning på om man klarer å ha kontroll. En liten justering kan ha alt å si for om man får til å spille slik man ønsker. Noen musikkutøvere har også synsforstyrrelser, og Skogdal forteller at det er viktig å ha tålmodighet til å gjøre de justeringene som skal til.

En annen utfordring for øyestyringsbrukere, kan være å spille konsert. En som spiller musikk med øynene må være svært konsentrert om å se på skjermen sin, ellers vil musikken stoppe opp. På en scene er det gjerne forstyrrende mo-

Nicolai Ruud spiller i Operaen.

FOTO: THOMAS TORHEIM

”

Ved å ta i bruk en kombinasjon av datateknologi, tilgjengelighetsteknologi og musikkteknologi, er det ingen grenser for hvem som kan utøve musikk.

menter som lys, publikum, og andre musikkutøvere, og det skal lite til ikke å miste fokuset i en slik setting.

ØYESTYRING I OPERAEN

I Dissimilis finnes det noen elever som spiller ved hjelp av øynene. I Åfjord spiller Jørgen i Go' Stæmning, og Gjermund fra Lydløst ved hjelp av øyestyrimaskin og programmet e-musikk. Ved Dissimilis kompetansesenter har vi Nicolai Ruud, som har vært elev i flere år. Men det var først i 2018, etter et besøk av Elin Skogdal og Tim Anderson, at han begynte å spille med øynene. Nicolais mor, Inna Ruud, forteller at bakgrunnen for dette var at Nicolai brukte å klage på at han måtte sitte i publikum. Han ville mye heller spille i en gruppe, og aller helst på scenen.

Og i november 2022 spilte Nicolai kon-

sert på en stor scene – i selveste Operaen, på Dissimilis' 40 års jubileumsforestilling. Det ble stor suksess! Nicolai spilte et vakkert stykke som var komponert av Christian Svensson og spilt inn av Bendik Qvam. Nicolai triggert de vakre fraseene med bukkehorn ved hjelp av øynene, samtidig som han ble akkompagnert av en strykertrio som fulgte hans tempo. Det hele ble visuelt bundet sammen av en improvisert dans, framført av Caroline Marie Sprøtt og Dissimilis' elev Ida Gullbekk Bandeh.

Dette var sannsynligvis den første øyestyrt fremføringen av musikk i Den Norske Opera, og det kan vel knapt kalles annet enn banebrytende. Og helt i tråd med Dissimilis' visjon om å flytte den umulige tanken.

INFO

SKUG (Samspill og komponering uten grenser) er et ressurscenter ved kulturskolen i Tromsø. De har spesialkompetanse på tilpasset musikkteknologi, og er unike i Norge.

Målgruppen er personer som trenger et tilrettelagt musikkinstrument for å lære seg å spille eller komponere musikk. Det legges til rette for at musikkutøvere kan spille med brytere, sensorer, øyestyrimaskin, eller på andre måter.

SKUG-senteret setter sammen, utvikler og prøver ut tekniske løsninger med kombinasjoner av oppsett og innstillinger som gjør det til et nytt musikkinstrument som er tilpasset den enkelte elevs behov.

SKUG samarbeider med mange ulike aktører, og har blant annet veiledet instruktører på Dissimilis i bruk av øyestyrimaskin.

Støtteordninger

Det har i år blitt delt ut hele 420.000 kr fra Dissimilis Norge til våre medlemslag. Det har resultert i en rekke konserter, festivaler, turer og aktiviteter som vi er glade for å kunne støtte.

I tillegg til våre støtteordninger gjennom Dissimilis kulturstipend og Frifond organisasjonsmidler kan alle grupper som er medlemmer i Dissimilis Norge søke på store og små prosjekter gjennom Stiftelsen Dam. Vi håper Dissimilis Norge også i årene som kommer kan være en viktig støttespiller for våre medlemmer når det kommer til å realisere prosjekter og bistå i søknadsprosessene.

STIFTELSEN DAM

Gjennom Dissimilis Norge har det i år blitt gitt tilskudd på blant annet 1,5 mil-

lioner til Megabandet fra Drammen til filmminnspilling i Sverige av musikalen «Megatown». Sjriffen kultursenter fikk 1,4 millioner til et treårig prosjekt om klima som man kan lese mer om på side 8 og 9. Krafttak for Inkluderende Musikk fra Sandnes fikk tilskudd på 160.000 kr. til å bruke midi-teknologi med Soundbeam for tilrettelegging for mennesker med multifunksjonshemming.

FRIFOND ORGANISASJONSMIDLER

For fjerde gang delte Dissimilis Norge i år ut 100.000 kr i Frifond organisasjonsmid-

ler til våre medlemsgrupper. Det var i år ni forskjellige grupper som mottok midler gjennom ordningen. Gruppene som mottok midler kommer fra Bergen, Trondheim, Kristiansand, Inderøya, Drammen og Modum. Vi er veldig glade for at midlene blir spredt såpass godt rundt om i landet. Ta kontakt med Dissimilis Norge om dere ønsker informasjon om ordningen og hvem som kan søke.

FORDELING AV STØTTEORDNINGER

SØKER	PROSJEKTER	INNVLIGET BELØP
Proffene	Innspilling av sanger i studio.	10.000 kr.
Tveiterås ungdomskor	Støtte til drift og innleie av instruktør.	10.000 kr.
Sang og musikk for alle Kristiansand	Til bevertning og aktivitetsmateriell til gruppa.	5000 kr.
SMK-Viking	Støtte til julekonserten.	10.000 kr.
Sjriffen kultursenter	Forestilling på Rosendal teater.	10.000 kr.
Gullfiskrockerne	Konsert i samarbeid med andre Dissimilisband fra Trøndelag.	15.000 kr.
Megabandet	Filmpremierfest og 30 års jubileum	10.000 kr.
Brazz-banden	Innleie av musikalsk instruktør/medhjelper i ett år.	20.000 kr.
Sing Song singers	Støtte til 30-års jubileumskonsert.	10.000 kr.

Jul med Dissimilis

Den 10. desember var det igjen klart for den tradisjonsrike juleforestillingen til Dissimilis i Bærum kulturhus.

FOTO: **THOMAS TORHEIM**

Årets juleforestilling bydde på julemagi, alvor, humor og varme. Julen er en tid for tradisjoner, og forestillingen rommet derfor flere kjente og kjære juleklassikere. Det var i tillegg naturlig å inkludere noen innslag fra jubileumsforestillingen, etter at elevene har brukt uker og måneder på innøving av nye sanger og dansenummer. Samtidig ville vi som alltid by på overraskelser og nye innslag. Det ble en vellykket forestilling med fullt hus og god julestemning for alle som møtte opp.

Tilstede var Dissimilis sin høyeste beskytter, Prinsesse Astrid, fru Ferner. Prinsessen har vært på de aller fleste juleforestillingene til Dissimilis siden hun ble vår høyeste beskytter i 1995. Vi er veldig takknemlig for at prinsessen opprettholder tradisjonen og for at hun setter så stor pris på våre elever og jobben vi gjør.

Dissimilis Norge sine

JULEKONSERTER

Det er en stor tradisjon med Julekonserter i Dissimilis Norge og over hele landet samles mennesker for å synge juletiden inn sammen.

MEGA
BANDET

HURØ-
GJENGEN

SMK-
Viking

Alfheim
aktivitets-
hus

SAMSPILL
BANDET

Sing
Song
Singers

PULS

Velkommen til Sola!

Vi ønsker hjertelig velkommen til våre nyeste medlemmer i Dissimilis Norge, tilrettelagt fritid i Sola kommune.

Tekst: **BENJAMIN ZAHL BERGEM** Foto: **SOLA KOMMUNE**

Hvert år blir det i Sola arrangert en stor talentkonkurranse der deltakerne fra fritidsklubbene for mennesker med utviklingshemming i kommunen deltar med innslag av sang, dans og musikk. Talentkonkurranse er veldig populær, og det er opp mot 100 mennesker på scenen med innslag gjennom dagen.

Etter stor etterspørsel fra deltakerne om flere kulturaktiviteter ønsker Sola kommune ved avdelingsleder for tilrettelagt fritid, Katrine Myklebust, å gjøre dette til et tilbud som går hele året.

Etter et inspirasjonsbesøk på Dissimilis nasjonale kompetansesenter ble det bestemt at det helgen 11. og 12. mars 2023 skal arrangeres workshops i dans, teater, band og kor/sang sammen med Dissimilis. Dette i forbindelse med talentkonkurranse som skal avholdes 12. mars. Målet med workshopen er å kunne sette sammen band, kor eller dansegrupper som kan være et tilbud året rundt.

Hva er det beste med talentkonkurranse?

– Det beste med talentkonkurranse er at mennesker med funksjonsnedsettelse får oppleve mestring og glede på scenen. En har deltagerne med i hele prosessen fra ide til gjennomføring foran flere hundre mennesker på Sola kulturhus. Her er alle vinnere og de får også tilbakemelding fra kyndige fagdommere på sin opptreden. Vår visjon er Meningsfull fritid for alle, og talentkonkurranse i Sola er et sted der vi virkelig opplever at visjonen lever, forteller Myklebust.

Hva håper dere å få ut av medlemskapet i Dissimilis Norge?

– Det å jobbe med deltagere med ulike funksjonsnedsettelse er utrolig givende. Vi har et mål om å gi et best mulig fritidstilbud til våre innbyggere. Det å ha samarbeidspartnere som Dissimilis Norge, gjør at vi får en stor ressurs som vi kan få kunnskap og inspirasjon fra. Vi kan også få til felles prosjekter og få kursingen vi

trenger slik at vi kan gi et bra musikalsk og kunstnerisk tilbud for våre deltagere, forteller Myklebust.

Har dere noen musikalske eller kunstneriske drømmer for fremtiden?

– Vi har drømmer om å få starte opp band i tilrettelagt fritid, og flere av deltagerne gir også tilbakemelding om at de ønsker å synge i kor. Det er en gylden mulighet for oss i anledning talentkonkurranse 2023 der vi får mulighet til å ha workshops og kurs fra Dissimilis Norge. Vi ønsker å ta den kunnskapen vi får videre med inn i tilbudene våre. Vi håper samtidig at workshopene inspirerer deltagerne til å fortsette med sang, dans, kor eller teater i etterkant av workshop.

Vi håper at vi sammen skal kunne utvikle nye musikalske og kunstneriske tilbud, og her er det godt å være medlem i Dissimilis Norge og kunne ha refleksjoner sammen, samt få tips og ideer, avslutter Myklebust.

VELKOMMEN TIL BRAZZ BANDEN!

Brazz Banden er et av de nyeste medlemmene i Dissimilis Norge og vi ønsker hjertelig velkommen til Dissimilis-familien. Banden ble satt sammen og stiftet høsten 2016. Den første øvelsen skjedde i august 2017 på Høvik skole i Lier, der de har nye og gode øvingslokaler.

Tekst og foto: **BENJAMIN ZAHL BERGEM**

Styremedlem og aktiv støttespiller for guppen, Signe Dahl, har på vegne på av Brazz Banden gitt oss noen små innblikk i høydepunktene, samt hva drømmene videre er for gjengen. Vi gleder oss til å bli bedre kjent med dere, samt høre dere spille på Dissimilisfestivalen og andre konserter.

Hvilke scener har Brazz Banden spilt på?

Vi har allerede rukket å spille på en rekke scener og konserter. For å nevne noen har det vært jubileumskonsert med Glowmusic, konsertsalen St. Hallvard vieregående, og ellers har vi vært på Torshovfestivalen på Rådhustrappa, Adventskonsert sammen med andre musikanter på Lier kulturscene og så klart Lierdagene.

Hva ønsker dere å få ut av medlemskapet i Dissimilis Norge?

Vi ønsker kontakt med andre musikanter, være en del av et nettverk for erfaringsutveksling og inspirasjon, kunne søke bistand til støttesøknader, samt være del av en flott organisasjon som har en god merkevare.

Hva er den beste måten dere lærer på?

Vi har god erfaring med opplæring i delte små grupper.

Hva er den største drømmen til banden?

Å dra på tur!

INFO

Medlemmer:

- Odd Sigurd
- Thomas
- Ahmed
- Fredrik
- Erlend
- Herman
- Kristine
- Marita
- Signe
- Maja
- Miri
- Max

Instruktører:

- Inge Eriksen
- Anne Jenstad
- Siw Sønstebø
- Ola Sønstebø

Er det noe dere ser ekstra frem til om dagen?

Nå er det nissefest 8. desember som vi gleder oss till!

Noe mer du vil legge til?

Vi håper at vi kan bli enda flere.

RADFORSK

VI KOMMERSIALISERER KREFTFORSKNING

RADFORSK etablerer, investerer og utøver aktivt eierskap i norske bedrifter som utvikler innovativ kreftbehandling. Det har vi gjort i 30 år.

www.radforsk.no

Investeringsdirektør Anders Tuv og administrerende direktør Jónas Einarsson i RADFORSK.

Kontakt: at@radforsk.no // je@radforsk.no

**Jessheim
Videregående Skole
støtter Dissimilis**

uvex

Oluf Lorentzen

www.isola.no

isola[®]

Tørre og sunne hus

VOLVO TRUCK CENTER

Strømsv. 314 - 1081 Oslo

Tlf. 23 17 66 00

www.volvotruckcenter.no

MOLEC A.S

HM Harald
Mathisen AS

sve
profilgaver

**Under
LUPEN**

ASVL

Arbeidsgiverforening for
Vekst-og utføringsbedrifter

RØRKOMPANIET AS

TESS

TEKNISK FAGHANDEL

Vil du annonsere
i Dissimilis magasinet?

Kontakt Dissimilis Salg
c/o Jostein Værnes
Munkebekken 51, 1061 Oslo
Mobil: **99 35 23 46**
jostein@media-team.no

Magnesium bidrar til en normal muskelfunksjon

Floradix Magnesium er et flytende magnesiumpreparat uten vitaminer for maksimum opptagelse i organismen med sine lettfordøyelige varianter av magnesiumforbindelser. Her får man full utnyttelse uten å måtte ta med tapsvurderingen ved inntak i tablett/kapsel form. Oppløst i fruktjuicer og urter kan det lett taes opp i kroppen, samtidig med god smak og virkning og lett å svelge. Les mer om Floradix Magnesium på våre web sider www.naturimport.no

- Magnesium fremmer redusert tretthet og slapphet
- Magnesium fremmer opprettholdelsen av normale ben
- Magnesium fremmer et normalt funksjonerende nervesystem

100 ÅR *Salus*
1916 - 2016

Se vår facebook side

Floradix Magnesium® kjøpes hos:

APOTEK 1
Vår kunnskap - din trygghet

ditt apotek
- vi gir deg bedre helse

vitusapotek+

ditt naturlige valg
NATUR
import

Ole Deviks vei 18, 0666 Oslo • Tlf. 23 37 37 40 • Faks 23 37 37 59
E-mail: post@naturimport.no • www.naturimport.no

Dissimilis Kompetansesenter selger diverse læremateriell for tilrettelegging av kreative aktiviteter, samt andre aktuelle Dissimilisartikler. Varene kan bestilles på e-post og telefon til post@dissimilis.no eller +47 67 17 48 80. Porto kommer i tillegg.

JUBILEUMSTRØYE OG HANDLENETT

40 år i lydbildet
Fåes i sort eller hvit, str. XS – XL
Jubileumstrøye kr. 250

Handlenett med jubileumslogo kr. 100

GITARER

4-STRENGS GITAR

Gitaren er stemt slik at man får de ønskede akkordene ved å legge venstre pekefinger over den smalnede halsen. Dette stiller mindre krav til finmotorikk og styrke hos brukeren.

2- STRENGS BASS

Her får flere anledning til å lære seg å spille bass. Strengene er stemt som tredje (A) og fjerde (E) streng på en ordinær bass.

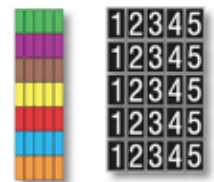
Både bassen og gitaren er merket etter «Alternativt notesystem basert på farger og tall, og kan fås både i akustisk og elektrisk versjon

FARGELAPPER

Sett med farger og tall til å merke instrumenter med: kr 120,-

Dissimilis har sitt eget alternative notasjonssystem basert på farger og tall, noe som gjør det enklere å mestre et instrument og spille sammen. Lappene kommer med enkel innføring i systemet. 15 av hver farge og av hvert tall.

FAGLIG & METODISK FUNDAMENT

Faglig og metodisk fundament: kr 130,-
– Et faghefte til bruk i arbeid med mennesker med spesielle behov. En gjennomgang av teori og metodikk for deg som har eller vil starte et tilbud for mennesker med utviklingshemming.

MEDLEMSGRUPPER I DISSIMILIS NORGE:

SANDVIKA

Føniks
Svaler
Dissimiliskoret
Sanggruppa
Erik Band
Miniband
Glade Ekko
Ultralød
Hurricane
Blind Date
Disco-Tiger
Globalt oppvarmingsband
Lerka
Flyvende Sirkus
T-T-Cowboys
Dissis It
Piratbandet
På Grensen til Allsang
Kolibri
Yosuf & Funkfabrikken
Rakkerungene
Rabbagastene
SuperKidza
Måneskinn
Eye of the tiger

NESODDEN

The Handy Band

FROGN

After 7

NES

DissiNes

MOSS

Samspillbandet

ASKIM

PULS

HALDEN

Gledessprederne

NAMNÅ

Rytmeregn

LILLEHAMMER

Sing Song Singers

HADELAND

The Unik Angel Band

RINGEBU

Ringebu Vaffel
Dansebånd

HOLMESTRAD:

Holmestrand kulturskole

LARVIK

Mosaikk1
Mosaikk 2
Tom Buggi Band

MODUM

SMK Viking

LIER

Liunggjengen Up with Downs
Liunggjengen Yo Yo Band
Brazz Banden

DRAMMEN

Megabandet Pilter
Megabandet Pjolter
Megakor
Megabandet Junior
Megabandet Micro

KONGSBERG

Krutt
In our souls

HURUM

Hurøggjengen Vise Versa
Hurøggjengen Krutt

KRISTIANSUND

Color of Music
Atlantehavsbandet
Venner
Gla'Guttan

BERGEN

Proffene
Ressurs sirkelen Iris
Tveiterås ungdomskor
Ferske Kneipbrød

MYRE

Øksnes Kulturskole

SKAUN

Skaun kulturskole

TRONDHEIM

Integretto
Sjiraffen Kultursenter
Pimpennell
Null Filter

STJØRDAL

Fosseduren
Kultura

LEVANGER

Totom
Samklang

SNÅSA

Arnes Band

SALTDAL

Camilla Band

SORTLAND

Shivago

SANDNESSJØEN

Ingvilds

TROMSØ

Blinklys
Alfheim Rockers
Zana Zol
Dr. Jep

HARSTAD

Rockefår
Kor i huleste

FINNSNES

The Stars

VADSØ

Alle Tiders Band

FREKHAUG

Brundtland og gutta

KVINNHHERAD

Amigos

BØMLO

The Jokers
Singel og Sand
Hiv o Høj

VÅGAN

Vågakallan

ALTA

Geir Harald Lunde

LARSNES

Husbandet

SANDNES

Krafttak for samspill og sang

SANDEFJORD

Breakout
Blackout
Energi

OSLO

Creatures of the night
X-Ray

INDERØY

Gullfiskrockerne

ÅFJORD

Lydløst

RISSA

Go Stæmning

NITTEDAL

Det Grenseløse Teateret

NOTODDEN

Notodden Kulturgruppe

NORD-AURDAL

Oppvask

VOSS

Supergruppo

SARPSBORG:

Kom og Syng Koret

SOLA:

Sola kommune,
tilrettelagt fritid

Solgården

FERIE FOR ALLE!

Feriestedet som ble bygget for at akkurat DERE skulle få en fin ferie! Solgården ligger ved byen Villajoyosa på Costa Blanca i Spania. Solgården har i over 50 år vært funksjonshemmedes eget feriested. Nå mer spennende og innholdsrik enn noen gang! Solgården er et ypperlig feriested for flere generasjoner.

Velkommen til Solgårdenferie i 2023 - ledige plasser:

Dato Varighet Avreisested

Turer tilrettelagt for utviklingshemmede

13.06. - 27.06.	2 uker	fra Oslo
08.08. - 15.08.	1 uke	fra Oslo
15.08. - 22.08.	1 uke	fra Oslo

Sommerturer

27.06. - 11.07.	2 uker	fra Stavanger
11.07. - 25.07.	2 uker	fra Oslo via Stavanger
25.07. - 08.08.	2 uker	fra Oslo

Solgården er tilrettelagt for rullestolbrukere.

For turene tilrettelagt for utviklingshemmede gjelder:

Trygg ferie • hjelpesjon • norsk helsepersonell • bagasjeservice • eget fly • aktiviteter • underholdning.

For sommerturer gjelder:

Trygg ferie • eget fly • halvpensjon • barneklubber • aktiviteter og underholdning for hele familien.

BESTILL NÅ

BETAL SENERE!

Vi vet det kan være mye å betale hele ferien ved bestilling, noe de fleste reise-arrangører krever.

Hos oss på Solgården betaler du kun 10% ved bestilling – resten forfaller ikke før ferie-pengene er i sikte!

Ledsagerstøtte:

Reisende til Solgården har mulighet til å søke ledsagerstøtte. Formålet er å bidra med økonomisk støtte til funksjonshemmede som må ha med seg ledsager/e på reisen til Solgården. For søknadskriterier se solgarden.no

For mer informasjon og bestilling: solgarden.no

Tlf 24 14 66 60 (man - fre kl. 09.00-16.30) • mail: booking@solgarden.no

Følg oss på

SOLGÅRDEN

trygghet, trivsel og glede